REDACŢIUNEA, Administraţiunea şi Tipografia Braşov, piaţa mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate se primesc la Administraţiune Braşov şi la următoarele BIROURI de ANUNŢURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Preţul inserţiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate: Pe un an 40 franci, pe şase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov: Administraţiunea, Piaţa mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe şase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 228. Braşov, Luni-Marţi 16 (29) Octomvrie. 1907.

Şansele pactului economic.

Cine ar fi crezut 'nainte c'un an de zile, că guvernul Wekerle-Kossuth va încheia în toamna 1907 un pact economic cu guvernul din Austria, care să aibă mai multe şanse de a fi primit în camera ungară, decât în parlamentul austriac. Nu vrem să zicem printr'asta, că ar fi prea puţine prospecte ca proiectele pactului să poată trece prin retorta Reichsratului. După cum stau lucrurile învoiala economică pe cei zece ani următori se va realiza în cele din urmă deplin, fiindcă aşa pretind interesele reale ale ambelor state. Este şi rămâne însă semnificativ, că, după toate probabilităţile şi presemnele, proiectele pactului vor întâmpina mai mari dificultăţi în parlamentul austriac decât în dieta koşuthistă.

Vestitul tactician independist Hollo a aflat deja formula, prin care vor 'fi ademeniţi aderenţii din provincie a crede că cauza băncii ungare independente va fi salvată. De acum cei ce cunosc împrejurările cred, că este asigurată primirea pactului de către majoritatea dietei ungare.

Nu tot aşa se prezintă lucrurile în ce priveşte camera deputaţilor austriaci. Văzurăm părerile, ce le-a desfăşurat conducătorul partidului creştin-social Dr. Lueger în ce priveşte pactul economic. La aceste păreri s'a alăturat şi vorbitorul partidului creştin-social Dr. Ellenbogen. Ba a mers un pas mai departe declarând, că social-democraţii din camera austriacă voiesc să pacteze numai c'un parlament adevărat al poporului din Ungaria, nu însă c'un „parlament conrupt de privilegii" şi că sperează că va sosi acest moment întroducându-se votul universal şi în Ungaria.

De aici s'ar putea conchide, că şansele pactului economic sunt foarte nesigure în Reichsrath, căci creştinii-sociali şi cu socialiştii fac la olaltă majoritatea hotărâtoarea în camera vieneză şi ar putea deci eventual să se pronunţe în contra împăciuirei dintre guverne.

Ar putea-o face, dar nu o vor face din cauza deja accentuată mai sus şi pentrucă, după cum răsuflă din discursurile ambilor conducători, nu a sosit încă momentul şi trebue să se mai amâne lupta încă zece ani.

Lueger a ameninţat ce-i drept că, dacă va fi de lipsă, Austriacii sunt gata a ridica mănuşa ce li-se va arunca de către „judeo-maghiari", s'a ferit însă de-a lua poziţie în contra proiectelor pactului şi a lăsat deschisă portiţa pe care să poată eşi cu uşurinţă din dilema, în care l'au adus convingerile sale politice de-o parte şi necesităţile reale ale momentului de altă parte.

Ba s'ar putea zice — fără de a slăbi ceva din amintitele convingeri ale şefului creştinilor sociali din Austria—că limbagiul său vehement faţă cu coaliţia maghiară şi cu Kossuth, pe lângă toată amărăciunea ce au trebuit să-o producă în tabăra acestora, şi în deosebi între judeo-maghiari, le vine bine în momentele de faţă guvernanţilor din Budapesta, fiindcă indirect contribue a face ca massele alegătorilor maghiari să creadă că cele ce s'au stabilit în proiectele pactului economic, şi proiectele lui Andrassy relative la garanţele constituţiei, ar conţine mari primejdii pentru Austria şi prin urmare nu pot fi rele pentru Unguri.

Cu toate că sub presiunea împrejurărilor nu sunt nefavorabile şansele pentru primirea proiectelor pactului nici în parlamentul austriac, se poate uşor întâmpla să devină rele, dacă se vor naşte nouă încordări între Germani şi Cehi pe tema lor, în urma atitudinei celor din urmă, după care ei ameninţă că la caz că nu li se vor face nouă concesiuni naţionale, vor vota în contra acestor proiecte. Din momentul, când se va încerca aşa ceva — zise vorbitorul partidului poporal german, Dr. Chiari, — partidele germane ar fi aşa de mult influinţate de o astfel de stratagemă cehică, încât ar fi cu desăvârşire eschisă primirea pactului.

Conferinţa episcopilor catolici a hotărât să contribue cu 700.000 cor. din fondurile sale, la întregirea salarelor preoţeşti. Ultima şedinţă a fost Vineri.

Andrássy face esperimente cu principiile ce-l conduc în compunerea proiectului pentru sufragiul universal, cercând mai cu seamă în ţinuturile locuite de naţionalităţi, ce efecte va avea noua lege. Pe baza rezultatelor aflate s'a stabilit acum definitiv proiectul, care va fi depus pe biuroul Camerei, încurând.

Nu ne putem închipui cum au fost acele esperimente, reproducem numai comunicatul foilor maghiare.

Acuza guvernului Fehérvary nu s'a pus la dosar, declară acum ministrul Günther, într'un interviev. Comisia juridică a trecut numai la ordinea zilei asupra lui, având afaceri mai importante.

»Panslavismul« pare a cuceri cercuri tot mai largi. Cel puţin aceasta constatare înveselitoare o putem face din o circulară a episcopului din Szepes, în care somează preoţimea să se ferească de »mişcarea primejdioasă«, sub pedeapsă de-a completa numărul celor 6 preoţi suspendaţi până acum.

Patriarchatul sârbesc este încă tot vacant, pe lângă toate relaţiile bune ce le au Sârbii radicali cu guvernul. Unul dintre deputaţii acestui partid va adresa interpelaţie la guvern. pentru convocarea congresului şi alegerea Patriarchului.

Partid sionist, cu scopuri politice, a cerut să se înfiinţeze — un orator al festivalului ovreesc din Timişoara. A făcut apel la pungi, în interesul chestiei.

Alegerile în congregaţia comit. Arad, la cari s'au pregătit cu atâta avânt bravii români, s'a sfârşit cu o dureroasă înfrângere pentru ei. Din 40 membri români, a căror mandat espirase, s'au ales numai 29. »Tribuna« află cauzele în terorismul ne mai pomenit al administraţiei, care aproape nicăiri n'a admis bărbaţi de încredere ai Românilor, apoi în efectul demoralizator ce are asupra preoţilor congrua, iar asupra învăţătorilor legea lui Apponyi. Amărâtă peste măsură, »Tribuna« ajunge să zică: »Decât cu aşa păstori mai bine fără ei!«

Adevăratul remediu însă în altă parte trebue să-l căutăm. In un cenz mai scăzut şi pentru alegerile în comitate!

Socialiştii austriaci, prin fruntaşul lor orator la proiectele pactului, Ellenbogen, au declarat în cameră, că parlamentul constituţional din Austria nu mai poate sta de vorbă cu parlamentul din Ungaria, compus pe baza privilegiului de rassă şi clasă.

In aceiaşi şedinţă Cehii radicali au protestat în contra opresiunei slovace în Ungaria.

Adunarea municipală de toamnă a comitatului Făgăraş, sa ţinut Luni în 21 Octombrie a. cor. sub preşidenţia noului fişpan Széll Jozsef. Membrii români, scrie »Ţara Oltului«, s'au prezentat şi de astă dată în număr foarte frumos, aşa că în caz de lipsă ar fi putut fi domni peste situaţiunea zilei. Raportul vice-şpanului, dl Alexandru *Belle*, s'a citit şi cu unanimitate s'a luat la cunoştinţă. Dintre cestiunile mai momentuoase ale acestei adunări generale: Desbatere serioasă s'a încins în jurul *păşunatului* în pădurile de pe teritoriul comitatului, în special de pe munţi. Primul vorbitor, la acest obiect, a fost membrul Dr. Ioan *Şenchea*, care a arătat neplăcerile, năcazurile şi pagubele ce să fac poporaţiunei, prin limitarea continuă a teritoriilor de păşunat, sub pretext de plantaţiune nouă, cultura arborilor, ba chiar şi ca teritorii de vânat, arândate particularilor sau societăţilor. A accentuat că pentru poporaţiunea noastră comitatensă, păşunatul este principalul isvor de subsistenţă. A combătut tendinţa pădurarilor de a planta, fără nici un senz teritoriile pe nealese şi apoi a le închide dela păşunire. Şi fiind aceasta o cestiune atât de vitală, a propus să se aleagă o comi-

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Fragmente.

Orice educaţie trebuie să'şi aibă temeiul în religiă, dacă vrem ca osteneala noastră să fie binecuvântată.

Căci religia este legătura cea vià, legătura cea dătătoare de puteri, dătătoare pe viaţă între om şi Dumnezeu.

Iar Dumnezeu este viaţa, dragostea şi lumina. El să descopere firicelului de iarbă ca viaţă, inima omului 'L vede ca lumină şi înţelepciune.

*

Numai omul muncitor, omul creator poate să fie cu adevărat religios; căci religia fără temeiul muncii este primejduită a se pierde în visări pustii, în fantasii deşarte; pe de altă parte munca fără religie preface pe om în animal, în o maşină fără suflet. Munca şi religia sunt una şi nedespărţită, precum Dumnezeu din veci lucrează.

Numai omul muncitor, omul care crează, poate să cunoscă pe Creatorul lumii, şi anume în măsura creării sale.

Munca întăreşte şi înalţă religia, iar religia sfinţeşte şi însufleţeşte munca.

*

Fiecare om stăpâneşte putere creatoare. Şi cine voieşte să cunoască pe *Zidiloriul* mai limpede să'şi deprindă puterea creatoare mai de timpuriu, cu deplină conştiinţă pentru săvârşirea binelui. Căci săvârşirea cu conştiinţă a binelui este legătura conştientă, — este înpreunarea adevărată şi vie a omului cu Dumnezeu, atât a singuraticului precum şi a sămânţiilor. Aşa dar ţînta educaţiunii este deprinderea cu conştiinţă luminată a tuturor puterilor întru săvârşirea binelui.

N. Păunaş.

Vederi cereşti.

(In Novembre.)

Calea lactee traversează dela răsărit spre apus firmamentul. In brâul ei se desfac constelaţiile Cărăuşului cu Capra, Perseu, Cassiopeia, Lebeda, Vulturul şi altele mai mărunte.

Orizonul nord e atins de Ursa mare şi Ogari. Ceva mai sus, urmează Bălaurul, Ursa mică, Cefeu şi Girafa. In zenit schinteiază Andromeda, Perseu, Cassiopeia.

La răsărit se ridică zodia Taurului cu Pleiadele, Hiadele, Aldebaran. La orizon se află Gemenii.

Spre sud ost şerpueşte Eridan şi se avântă Orion, cu măciuca îndreptată spre Taur. Betelgeuse, cel schimbător în lumină, pătrunde ceaţa dela hotar; Rariţele şi Rigel îi urmează.

Prin meridian trec Andromeda, Pegas, Berbecele, Peştii, Vărsătorul, Peştele sudic cu Fomalhaut, Balena cu variabila-i Mira, al cărei maxim va fi cam în 16 Nov.

Spre vest se apleacă Lira cu Vega, Hercul, Ophinchus, Şerpele, Căpriorul.

Dintre principalele obiecte cereşti, vrednice de a fi ţinute în evidenţă se impun câteva stele duple din *Lebeda*, precum Albirio sau β, apoi o, μ şi *61*.

Din *Liră*: δ, ε, ξ. Vega care schinteiază neastâmpărat în ochian.

Din *Căprior*: α, β, γ şi o.

Din *Mănz*: δ.

Din *Vărsător*: câteva aranjamente curioase de stele: $b^1-b^2-b^3$: $c^1-c^2-c^3$; $A^1-A^2-i^1-i^2-i^3$; $4^1-4^2-4^3$.

In serile senine din Octomvrie şi Novembre eu studiez îndeosebi Pleiadele şi Hiadele din zodia Taurului.

Cu ochii liberi zăresc Pleiadele ca o nebulositate strălucitoare, dar ochii ageri pot distinge 7—12 stele. Cu binoclu deosebesc 16—20 stele; cu un mic ochian Schleiffelder, de 22 mm. în deschizătură, pot număra deja 36—40, iar cu ochianul Trambouze, de 45 mm., trec peste două sute, ba observ aproape tot ce conţine harta lui Wolf din 1874. In fine voiu aminti, că instrumentele uriaşe de astăzi, ne relevează peste 1000 de stele în regiunea Pleiadelor şi nişte Nebuloase interesante.

Tot atât de interesante sunt Hiadele cu Aldebaran şi câteva stele duple ca $\delta_1-\delta_2$, $\vartheta_1-\vartheta_2$, K_1-K_2, $\delta_1-\delta_2$, $\omega_1-\omega_1$, A_1-A_2, c_1-c_2, etc.

Filante. In noaptea de 13 spre 14 Nov. schinteiază roiul *Leonidelor*, a stelelor filante, ce se ivesc în deosebi din regiunea stelei zeta (ξ) Leu. Aceşti meteori circulează pe drumul cometului I. din 1866. — A se observa până în 18.

Din 23 la 28 a se observa roiul *Andromedidelor*. Filante emanând din constelaţia Andromedei şi aparţinând cometului Biela.

Planeţi. — Uran şi Marte sunt la orizonul vest.

Luceafărul reapare seara în lumina crepusculară.

Saturn, în zodia Peştilor, e vizibil toată noaptea. Inelele nu. Diametru-i în 16 Nov. face 18"2.

Jupiter răsare pe la miezul nopţii.

*

Astfel în 14 Nov. 1907 *Mercur va trece pe dinaintea Soarelui*, pentru întâia oară în secolul XX. Trecerea va fi uşor observabilă de pe la noi, având loc între $9^h\ 23^m$ şi $12^h\ 50^m$ iar Soarele fiind destul de înclinat spre orizon. Toţi cei, cari dispun de instrument optic, provăzut cu capae de sticlă neagră, vor putea admira fenomenul. Intrarea va fi pe la gradul 62 dela Nord spre Est. Eşirea pe la gradul 15 dela Nord spre Vest.

Precum trecerile Luceafărului, astfel şi trecerile lui Mercur nu mai au importanţa, ce o aveau altădată sub raportul determinării paralaxei solare. Totuşi admi-

siune din sânul congregaţiei, care să studieze cauza şi să statorească teritoriile de păşunit în mod corespunzător, nu după voia şi nevoia pădurarilor, cari abia cunosc necesităţile oamenilor noştri.

Membrul congregaţiei, Dr. Nicolae *Şerban*, sprijineşte această propunere a antevorbitorului, dar propune ca în locul comisiunei, aleasă din sânul congregaţiei, să se roage fişpanul, ca să concheme cât mai curând o *anchetă*, compusă din preoţi, notari, învăţători şi fruntaşi, din diferite părţi ale comitatului şi cu aceştia să studieze fundamental cestiunea. S'a primit apoi în acest senz. Au mai vorbit şi Dr. *Turcu* şi preotul Moise *Brumboi* din Tohan.

Cu această ocaziune dl fişpan, a declarat, că fiind convins că în adevăr, poporaţiunea comitatului, are toată dreptatea când ridică plângeri contra abuzurilor ce se fac, spre a limita teritoriile de păşunat, d-sa, din iniţiativa proprie a întreprins paşii de lipsă pentru sanarea acestui rău, adresându-se I. Ministru de agricultură, de unde i-s'au făcut promisiuni favorabile. Această declaraţiune a fost luată cu plăcere la cunoştinţă.

S'a ales apoi trei membri în direcţiunea căii ferate Făgăraş—Braşov, Dr. Nicolae Şerban şi Dr. Ioan Şenchea, iar în comitetul de supraveghere Dr. Ioan Turcu şi Nicolae Borzea. In privinţa căii ferate Făgăraş—Braşov să poate constata, că lucrările au înaintat în vara aceasta atât de mult, încât cu toată probabilitatea în toamna anului viitor, se va putea deschide linia.

In privinţa elocărei banilor, fondurile comitatenze, s'a decis ca şi pe viitor să se depună spre fructificare la institutele de credit şi economii din Făgăraş, şi la banca »Olteana« din Viştea inferioară.

S'au ales 12 membrii în comisiunea centrală, între cari următorii români: Iacob Macaveiu, Nicolae Borzea, Dr. Nicolae Şerban, Dr. Ioan Turcu, Dr. Ioan Şenchea, Dr. Octavian Vasu.

Corespondenţă din Budapesta.

Formula, făurirea şi valoarea ei. — Alegătorii se trezesc. — Ce-a voit Lueger. — Clubul naţionalist.—Wekerle la Viena.

— 27 Octomvrie.

Viaţa politică e cât se poate de bogată în evenimente — mărunte. Deastădată nu voi scoate la iveală nici taine de după culise, nici cochetării, nici mărunte indiscreţii — ca încercările lui Andrássy de-a inteţi simpatiile cu kossuthiştii — voi înşira numai întâmplările reci şi seci.

Cel mai nou strigăt de bucurie: s'a găsit *formula*, vivat transacţia!

E meritul, e destoinicia lui *L. Holló*. El şi bătuse mai mult capul, cum s'ar putea salva «şi cinstea şi budgetul». El a şi fost dator s'o facă. Intr'un moment de espanziune, el aruncase în vânt ideia, adică neînduplecata condiţie a băncii naţionale, în schimb pentru transacţie, aşa cum au cărpocit-o cele două guverne. Făcuse un adevărat iunctim între astea, ceia ce adevăraţilor miniştri nu le-a succes, lui însă, ca un «ministeriabil» ce e, — da, Holló e cunoscut ca omul viitorului, — îi era mai uşor. Pe urmă s'a luat şi el de seamă, i-a părut rău. Dar ce se aruncă în vânt e dus, şi singura cale de mântuire, ca o sfânta Vineri din poveste, care ştie sfat la toate — este formula.

A alergat Holló pe la Kossuth, care e bolnav, a chemat aci şi pe ceilalţi miniştri, Apponyi, Andrassy, Wekerle, aceştia însă au rămas neputincioşi; sleiţi deja de puteri în obositoarele tratative cu austriacii. N'a ştiut leac decât vechea baba vrăjitoare, isgonitul ministru de justiţie. In sfârşit la fericita inspiraţie a lui *Polonyi*, s'a găsit şi mult căutata formulă.

Ea e cam următoarea, în forma unei declaraţii de partid:

Partidul kossuthist ia la cunoştinţă, în deplină linişte, declaraţia făcută de guvern în chestia băncii naţionale, văzând în asta o garanţă pentru înfiinţarea băncei autonome, cu încetarea privilegiului băncei comune.

Cam aşa. Textul încă nu s'a compus definitiv, «Az Ujság» însă poate face cu drept cuvânt observaţia de un sarcazm înţepător: «asta nu e altceva, decât asigurarea că partidul îi crede lui Wekerle!» Dar de câte ori i-a mai crezut lui Wekerle, şi câte i-a mai făgăduit acesta până acum!

Coaliţia fireşte nu se alterează prin astfel de declaraţii.

Cei mai mulţi aplaudă formulei, şi strigă ameţiţi: s'a găsit formula, vivat transacţia! In atâtea glasuri inconştiente însă resună unul de o sinceritate bărbătească, al deputatului Eber: «Lăsaţi-le dracului formule! Ce mai atâta comedie. N'avem încotr'o, suntem siliţi a încheia pactul, — spuneţi verde!»

Adevărul e de partea lui. Finanţele ţării sunt încă tot în disordine. Incordarea e tot aşa de mare pe piaţa publică. Capitaliştii austriaci ţin tot închise isvoarele, până vor vedea proiectele votate gata—ţara sufere prin urmare de lipsă de bani, — şi parlamentul se va grăbi cu votarea proiectelor. Aceasta e realitatea. Se face chestie de partid din votare, ori nu se face — s'a lăsat ast din urmă — kossuthiştii o să voteze până într'unul.

*

Se trezeşte şi lumea din afară, alegătorii, profanii. Disidenţilor par'că nu le merge bine. Lui Dobroszlav alegătorii i-au trimis o scrisoare imputându-i de ce a părăsit partidul fără să-l fi întrebat mai înainte. Alte cercuri, ungureşti, trimit adrese de felicitare lui Kossuth. Pe semne îşi are efectul broşurica cu vorbirea lui Kossuth, introdusă de un manifest, care începe aşa: »e mai mare primejdia decât la Mohács, fiindcă Fehérváry s'a aliat cu socialiştii şi cu naţionalităţile«, şi inchee aşa: »ce spune Kossuth, numai adevărat poate fi; iasă la iveală cine se crede mai bun patriot şi mai credincios independist!«

Asta se cheamă apelare la înţelegerea şi conştiinţa alegătorilor!

*

Ciudata logică din acest manifest. ne aduce aminte de *vorbirea lui Lueger*, scopurile ei şi urmările ei.

Bine înţeles, pressa din Capitală, care e mult mai judeo maghiară decât politica — un fel de cal de bătaie al lui Lueger — a răspuns în tonul cel mai trivial. »Pester Lloyd« în frunte, »organul imperialismului maghiar«, »Bud. Hirl.« pe aceeaşi urmă. Creştinii-sociali de la noi, va să zică poporalii, sunt asemenea cătrăniţi. Fac aspre imputări colegului de dincolo, de ce nu ascultă de glasul lor, de ce nu observă că sunt şi ei pe-aci nu numai judeo-maghiari. Intreabă apoi: »ce are a căuta chestia noastră de naţionalitate în parlamentul austriac? Cu ce drept agită de acolo naţionalităţile noastre, când noi nici odată nu ne amestecăm în chestiile interne ale Austriei?« Odată cu capul oamenii aceştia nu vreau să recunoască Monarhia, drepturi monarhice, şi tot mai mult îi înfioră stafia Grosősterreichului!

Tonul trivial însă a fost numai cel dintâiu. A doua zi deja se publică articole serioase: »vedeţi ce zice Lueger? Vedeţi cum tună şi fulgeră împotriva pactului şi a garanţelor constituţionale? Treziţi-vă oameni buni şi înţelegeţi! Trebue că noi am câştigat ceva teribil prin aceste proiecte...«

Şi-a ajuns scopul, marele meşter al sugestiunei! — a făcut observaţie la asta un fruntaş al nostru, bun cunoscător al împrejurărilor.

*

Svonuri ciudate circulă pe aci, despre *alianţa Croaţilor cu naţionalităţile.* La conferinţa de mâne a »partidului« naţionalist, se zice că sunt învitaţi şi dintre Croaţi. Se vorbeşte chiar de tripla alianţă a naţionaliştilor cu socialiştii şi cu Croaţii.

Interesant este ceea ce se face cu mandatul nou alesului deputat V. Lucaciu. Comisia de cenzurare încredinţată cu afacerea, acuma a doua oară îşi amână şedinţa, nefiind prezenţi destui membrii. Aşteaptă cu judecata până vor auzi întâia vorbire, ce se anunţă pe Marţi?

*

Wekerle pleacă la Viena, pentru a se înţelege cu premierul austriac, care va fi puţin mâhnit de »formulă« — se zice.

---

ratorii lucrurilor cereşti nu vor neglija acest fenomen rar şi astronomiceşte preţios. Se va putea determina cu precisiune poziţia planetului, însemnând orele de intrare şi eşire şi fixând trajectoria ce o percurge în dreptul discului luminos. Se va putea studia aspectul fizic al planetului, care totdeauna e aşa de greu observabil. Discul negru al lui Mercur, proiectat ca un punct pe emisfera visibilă; aureola mult — puţin colorată, încunjurând discul şi schimbările în forma aceleia când discul se află la bordul solar: iată câteva particularităţi demne de observat. Aureola se atribue unei atmosfere imense. Ea poate fi atribuită şi efectului optic, produs de contrastul între punctul negru al planetului şi emisfera radioasă a Soarelui.

Fandaemonium. — In Septembre am înregistrat 13 grupe de pete solare. In 8 şi 18 Sept. emisfera vizibilă părea ciuruită de formaţiuni mărişoare şi mărunte.

In Oct. s'au ivit alte grupe. Până în momentul, când scriu şirele aceste, am observat 6. Cele mai mari s'au ivit în 13 (grupul V.) şi 15 (grupul VI.). In 16—17 Oct. emisfera iarăş părea ciuruită.

Paralel cu această activitate solară nu vom scăpa din vedere toamna *seceloasă* din anul prezent. Nu numai dela *noi*, ci de pretutindeni.

Geoagiu, 20 Oct. 1907.

Gavr. Todică.

Reformele agrare în România. Din Bucureşti se anunţă, că comisiunea parlamentară pentru desbaterea şi pregătirea proiectelor agrare, se va întruni în 4 Nov. st, n. Membrilor comisiunei se va distribui materialul pregătit, cari în timp de 3 zile vor avea să studieze proiectele. După acest termin se vor începe şedinţele, în cari se vor redigia proiectele.

Bjoensterne Bjoernson şi Slavii din Austro-Ungaria.

Mai mulţi literaţi din Praga au adresat d-lui Bjoernsterne Bjoernson o scrisoare colectivă de mulţumire pentru compania în favorul Slovacilor din Ungaria. Eată după „Courrier Européen“ textul acestei scrisori:

Iubite Maestre!

Fiu al unei naţiuni libere amic al libertăţei, veniţi a denunţa fără milă întregei Europe abuzurile politicei naţionaliste maghiare faţă cu Slovacii din Ungaria, faţă cu aceşti Slovaci cari ni sunt nouă Cehilor, fraţi de sânge. Ori ce nedreptate îi atinge, atinge propriul nostru popor. Cuvintele noastre severe însă juste au deşteptat atenţiunea întregei Europe, consacrate prin renumele vostru universal, prin celebritatea numelui vostru, prin mărimea şi curăţenia operei voastre. Cuvintele voastre au isbit auzul tuturor, amici şi inimici.

Reprezentanţii lumei literare, a lumei ştientifice, ai politicei şi ai vieţei publice cehice în general, vin iubite măestre, a vă mulţămi cordial. Dorim ca ecoul vesel a prezentei manifestaţiuni să răsune în toată Europa cu aceeaşi putere şi cu aceeaşi certitudine ca cuvintele voastre. Dorim ca toată lumea cultă de astăzi să simţă că e posibil de a strânge frăţeşte mâna, care luptă pentru libertatea omului şi a popoarelor cu toate abizurile săpate de diferenţele de limbă şi de politică. Dorim ca toţi inimicii progresului şi ai libertăţii să recunoască că pe deasupra forţelor lor, planează marea ideiă a tuturor acelora cari pretind pentru toţi oamenii aceleaşi drepturi şi pentru toate naţiunile autonomie deplină.

E imposibil de a zice că există liberalism acolo, unde nu e permis unei alte naţiuni de a se desvolta din punctul de vedere al culturei intelectuale, al limbei şi al economiei, este imposibil de a propovădui pacea universală acolo unde se sufere, acolo unde se susţine aservirea rasselor slabe şi supuse celor mai tari.

Nu e popor, chiar fiind azi subjugat, care să n'aibă dreptul de a se bucura deplin de libertatea intelectuală Nu există în politică greşală mai gravă decât aceia de a împiedeca un popor slab de a se desvolta, fie prin asuprirea şcoalelor şi a limbei, fie drin despoiarea lui de drepturi civile, fie — şi acesta este lucrul cel mai ruşinos — printr'o brutală desnaţionalizare.

Noi, Cehii, cari am luptat înainte cu cinci sute de ani pentru libertatea conştiinţei, şi cari, în urmă, am plătit'o cu sângele nostru şi aproape cu pierderea completă a naţionalităţei noastre, noi credem astăzi cu toţii în dreptul suprem al libertăţei şi al autonomiei naţionale şi iubim pe toţi aceia cari se luptă dimpreună cu noi pentru aceasta frumoasă şi foarte umană ideie.

Noi, literaţi cehi, admirăm şi iubim de mult timp pe marele poet care sunteţi voi, iubite măestre, noi, oameni politici şi reprezentanţi ai vieţei intelectuale din Bohemia, de mult timp vă considerăm ca pe marele apostol al adevăratei libertăţi.

Pe pragul ilustrei voastre bătrâneţe, voi ne-aţi devenit scump pentru marele şi memorabilul cuvânt ce l'aţi pronunţat în favorul Slovacilor noştrii. Vă adresăm astăzi, şi aceasta în mod neîndoios în numele întregei lumi intelectuale cehice, în numele întregei naţiuni cehice, mulţumirile noastre cele mai sincere şi salutările noastre cele mai cordiale.

O adresă de mulţamire a fost asemenea trimisă d-lui Bjoernsterne Bjoernson de către Slovacii din Turoţ St. Martin.

Cronica din afară.

Criza financiară în Turcia. Criza financiară ce Turcia este în acest moment pe punctul de a traversa este din cele mai grave. Din cauza recoltelor rele, impozitele n'au putut fi încasate aproape nicăiri. Vilaetul Adrianopol este în deficit peste un milion lire turceşti, din cauza augmentării efectivelor militare şi a scumpirei furagiilor. Vilaetul Erzerumului şi a Erzingianului sunt pur şi simplu într'un deficit de 800 de mii de lire turceşti. Vilaetul Smirna a perdut prin inundaţii până la 50% din recolte. Numai vilaetul Mosul a eşit ceva mai bine. Avansurile companiei Fari şi a băncilor »Deutsche Bank« sub pretextul căii ferate din Anatolia se aşteaptă a fi mărite. Ministerul de finanţe consumă zilnic 250 de mii de lire turceşti din sumele avansate în baza asigurării de 3 la sută din vămile turceşti. Nu va fi greu de prognosticat ca în actuala stare a finanţelor turceşti, împrumutul necesitat va trebui să fie superior sumei de 50 de milioane de franci. Şi ceea-ce va agrava situaţia este că tariful căilor ferate micşorându se din cauza recoltei rele va trebui să se plătească companiilor pentru garanţia chilometrică, suma de peste un milion şi 700 de mii de lire turceşti.

Răspunsul Serbiei în chestia macedoneană. Primul ministru Pasici a prezentat miniştrilor Austro-Ungariei şi Rusiei răspunsul la nota privitoare la reformele macedonene. Guvernul sârb prin această notă, mulţumeşte Puterilor pentru interesul ce poartă soartei şi egalităţei popoarelor creştine din Turcia şi aderează cu cea mai mare satisfacţiune la dorinţa Puterilor de a se pune un sfârşit acţiunei bandelor. Serbia doreşte ca aceste reforme să se întindă şi la sangiacurile din vilaetul Cossovo, rămase până acum în afară de acţiunea reformătoare şi unde serbii sunt expuşi la mai mari rele decât aiurea.

Stolypin şi amnestia. Din Petersburg se anunţă că consiliul de miniştri de Sâmbătă a hotărât să nu supue ţarului proiectul pentru amnestie. Stolypin se teme că în cazul când conducătorii revoluţionari vor fi puşi în libertate, muncitorii şi ţăranii vor fi din nou instigaţi la revoltă.

Alegerile pentru Dumă s'au început în toată Rusia. Numărul alegătorilor e de 5161, iar al mandatelor de 442. Se crede că opoziţia va putea obţine 120—140 mandate.

Cinstea faţă de trecut.

La noi e foarte puţin desvoltat cultul pentru oamenii mari ai neamului nostru. Când se stinge câte unul dintre aceştia, cari o viaţă întreagă au brăzdat cu sirguinţă ogorul culturii noastre, ne mărginim la reglementarele cuvântări funebrale, la câteva articole de ziare şi pe urmă... uitarea îşi aşterne peste ei vălul de ceaţă.

Nu fac aşa popoarele culte. La ele sunt cinstite, atât în viaţă cât şi după moarte, cele mai mijlocii personalităţi, cari au ostenit, cu râvna sfântă a omului idealist, să muncească pentru obşte, pentru întruparea unui ideal.

Nepăsarea noastră faţă de munca înaintaşilor, — bună, rea, cum a fost — îşi are urmările ei rele. Ea ne face să pierdem în desvoltarea noastră culturală firul unei lucrări sistematice, ea împiedecă, în bună parte, evoluţia noastră conştientă.

Scrisorile şi toate documentele de preţ, rămase dela bărbaţii noştri, cari au avut un rol conducător în viaţa noastră publică, noi nu le avem nicăiri păstrate. Foarte puţin sunt aruncate prin cutare archivă particulară sau le bate praful prin vre-un colţ uitat din arhivele instituţiunilor noastre publice.

Cinstea ce o avem faţă de trecutul nostru, ne-a îndemnat să facem şi noi începutul de a aduna şi păstra şi noi aceste izvoare preţioase pentru cunoaşterea vremurilor apuse, cum fac, de multă vreme alte neamuri. Şi unde s'ar putea păstra aceste mai bine, ca în Muzeul Asociaţiunei, creat anume spre acest scop?

Până acum ne-am adresat d-nei văd. dr. Ioan Raţiu, fostul preşedinte al comitetului naţional, şi urmaşilor lui Vincenţiu Babeş, rugându-i să predea Asociaţiunei toate manuscrisele, întreaga corespondenţă şi alte acte de interes, rămase dela dânşii Rugămintea noastră n'a avut însă rezultat. Cu toate aceste nu renunţăm la speranţa. că posesorii acestor lăsăminte, din pietate faţă de munca celor doi fruntasi ai neamului nostru, nu vor întârzia multă vreme cu predarea lor Muzeului Asociaţiunei şi prin urmare obştei româneşti.

Mai norocoşi am fost cu lăsământul literar al decedatului Iosif Vulcan. D-na

văd. Aurelia Vulcan, dovedind o înțelegătoare pietate față de memoria fericitului soț, s'a grăbit a ne împlini rugămintea, punându-ne la dispoziție tot ce am crezut că e de interes pentru trecutul nostru.

In curând după aranjarea manuscriselor și a corespondenței primite, vom face o dare de seamă amănunțită asupra lăsământului literar al lui Iosif Vulcan primit de Asociațiune.

In numele instituțiunei, al cărei modest slujbaș sunt, aduc și pe această cale sincere mulțumiri dnei Vulcan pentru frumoasa donațiune și sper că exemplul dat de d-sa va avea răsunet și în alte părți.

Asemenea pilde sunt vrednice de urmat din partea tuturora, cari au cărți vechi și alte lucruri prețioase pentru cunoașterea vieții noastre din trecut.

Facem deci apel la toți aceștia să le trimită Muzeului Asociațiunei unde vor fi păstrate cu pietate.

Oct. C. Tăslăuanu
secretar al Asociațiunii.

STIRILE ZILEI.

— 15 Octomvrie v.

Consiliul comunal al orașului București a hotărât ca »Lupoaica Capitolină« darul jubilar trimis de Urbea eternă, să fie așezat, așa cum s'a promis contelui de San-Martino, în piața Sf. Gheorghe care va purta pe viitor numele: Piața Romei.

Alegere de preot în Oradea-mare. Ni-se scrie: Azi, Duminecă, în 28 Oct. st. n. la 11 oare a avut loc alegerea de preot gr. or. pentru locul devenit vacant prin moartea parochului Bodea. Sinodul estraordinar electoral a ales cu o majoritate covârșitoare de voturi (51 față de 1) pe d-l Vasile *Popovici* (tenoristul) de preot al acestei parochii.

Măsuri contra holerei. Din Iași se anunță că medicii din plășile dinspre malul Prutului au primit instrucții speciale spre a putea împedeca introducerea holerei din Basarabia. Primarii și preoții din comunele dela malul Prutului se duc din casă în casă sfătuind pe țărani să nu se servească de apa Prutului. La Ungheni, în afară de medici existenți, au fost delegați mai mulți medici speciali ca să supravegheze măsurile contra holerei. De Sâmbătă începând s'a mărit într'un mod considerabil numărul soldaților de-a lungul Prutului, spre a opri trecerea clandestină a călătorilor din Basarabia în România.

Societatea de lectură a elevilor școalei com. sup. gr. or. române din Brașov s'a constituit pe anul școlar 1907/8 în modul următor: Prezident prof. I. Pricu, viceprezident D. Marcu III com., secretar G. Bucșa III com., vicesecretar G. Popa II com., cassar V. Herlea III com., controlor V. Govna II com., bibliotecar N. Cabaș, II com., vicebibliotecar C. Popp I com. și econom, D. Androne I com. In comisia literară s'au ales: D. Sgaverdia III com., I. Iosif III com., St. Navrea III com., G. Popica II com., G. Stănescu II com. și V. Voicu I. comercială.

Necrolog. In Pecica a încetat din viață în 25 Octomvrie *Vasilie Pagubă*, jude reg. de tribunal pensionat, advocat, în etate de 70 ani. Inmormântarea a avut loc în Pecica română la 27 Oct. a. m. la orele 10½ după ritul bisericei gr. or. române. Odihnească în pace!

Congresul agronomilor. Eri s'a deschis în București al doilea congres al agronomilor din țară. La acest congres iau parte toți agronomii din țară, toți absolvenții școalei superioare de agricultură dela Herăstrău și ai școalelor inferioare, adecă toți agricultorii români specializați prin studii în această materie. Congresul e presidat de d-l P. S. Aurelian. Se vor discuta la acest congres, în cele patru secțiuni, chetiuni de: economie națională, învățământ agricol, cultură agricolă (a pământului) și economia vitelor.

Păduri în flacări. Din Buzău se anunță că pădurile din munții Păltiniș, Tehărău, Monteoru, Goidești etc. aparținând com. Gura-Teghi, Nehoiași și Goidești, sunt în flăcări pe o întindere de câteva sute de pogoane. Incendiul se întinde îngrozitor, amenințând și alți munți păduroși. Ajutoare grabnice de soldați și jandarmi sunt trimise la fața locului.

Urcare de salar. Comuna bisericească din Socodor, scrie »Biserica și Școala«, cumpănind situația actuală a școalei române, a urcat salarul învățătorilor săi la minimul de 1000 cor. prescris de noua lege școlară, asemenea și fruntașa comună Nădlac. Tot astfel încă de pe acum ar trebui să se purceadă și celelalte comune mai cu stare de pe câmpie. Special ar fi de de dorit ca Vener. noastre Consistorii să dispună în cauză, căci învățătorii noștri sunt năpădiți cu multe ordine străine, încât nu știu unde să-și plece capul.

Situația financiară din Newyork. Șeful unei mari bănci din Hamburg a comunicat următoarele într'un interview asupra situației dela bursa din Newyork: Din cauza neîncrederei ce domnește de ani de zile în operațiile americane, cercurile financiare europene sunt angajate acolo cu sume atât de neînsemnate, încât nu se poate aștepta o reacțiune a raporturilor americane asupra Europei.

Căsătoria lui Ludovic Wölfling. Sâmbătă a avut loc în Zürich căsătoria lui Leopold Wölfling cu Maria Ritter, martor fiind avocatul Bader.

Accidentul balonului »Patrie«. Balonul militar dirijabil »Patrie« a căzut, spărgându-i-se o helice. N'a fost nici un accident de persoane. S'a pus balonului o nouă helice și el a putut astfel fi readus la parcul aerostatic.

Reducerea cheltuelilor de transport pe tren pentru sămânțe. Ministrul de comerciu a avizat mai multe comitate, că în vederea lipsei de sămânțe provenită din anul slab, a dispus ca cheltuelile de transport pe trenurile statului să fie reduse pentru sămânțele de grâu, de săcară, de orz și de ovăs ce le comandeaza reuniunile economice pentru economi, ori alții prin intrevenirea fișpanilor.

Un schelet de mamut a fost găsit în Galiția de ost cu ocasiunea unor săpături. Scheletul a fost găsit la o adâncime de 14 metri și e foarte bine conservat. Până acuma au fost scoși la iveală doi dinți de o lungime de 6 urme, părți ale vertebrei și vre-o 3—4 metri de piele.

Teatru german. Mâne este ultima representație. Se joacă comedia »Die grosse Leidenschaft«.

Procesul Moltke-Harden.

A produs mare senzație pretutindeni procesul intentat pentru vătămare de onoare contele Kuno *Moltke* fost adjutant al împăratului contra publicistului german Maximilian *Harden* și care s'a pertractat în Berlin înaintea unui tribunal compus dintr'un judecător și doi asesori jurați din popor (Schöffengericht) cari de rândul acesta au fost un măcelar și un neguțător de lapte.

Cauza pentru care acest proces a devenit atât de senzațional este, că s'a născut în urma campaniei ce a purtat'o numitul publicist Harden în ziarul său »Zukunft« în contra unor personalități sus puse, a unui cerc de amici ai principelui Eulenburg, care un șir lung de ani a jucat un rol însemnat la curtea împăratului, formând cu amicii săi persoanele din anturajul împăratului Wilhelm. Acest cerc era compus din prințul *Eulenburg*, contele Kunc *Moltke* (o rudă a renumitului mareșal), contele *Hohenau* și conzilierul de ambasadă francez, *Lecomte*. Se vorbea în toată Germania că acești aristocrați erau aceia cari țeseau în ascuns intrigele de cari au avut să sufere cancelarul Bismark și urmașii săi.

Harden care a fost de două ori condamnat pentru lesa-majestate și mai de multe ori pentru ofensări prin pressă a publicat în anul trecut mai multe articole în cari se critică activitatea prințului Eulenburg și a amicilor săi. Se vorbește de »dulcele« din acest cerc, sub care era înțeles contele Moltke, se critica retragerea Germaniei dinaintea Franciei în afacerea marocană atribuită influienței numitului cerc. Intr'un alt articol se face aluzie la înclinările abnorme homo-sexuale a celor patru din cercul Eulenburg. Un articol în fine vorbește de sentimentele abnorme ale prințului Friderich Heinrich, care în urma aceasta a fost silit să-și depună demnitatea de măestru al ordinului Joaniților.

Destăinuirile lui Harden au făcut extrdordinară senzație, mai ales în urma denunțării celor din chestiune că ar fi oameni cu sentimente abnorme, cu alte cuvinte niște oameni cu patime senzuale extravagante, niște pederaști.

Prințul de coroană german auzind de destăinuruirile din »Zukunft«, a atras atențiunea împăratului asupra lor. In urma aceasta, după foarte scurt timp prințul Eulenburg, Moltke și ceilalți au căzut în disgrație și au fost silit a se retrage din posturile lor și dela curte.

Generalul Moltke după ce trecură mai multe luni a găsit că pentru repararea onoarei sale trebue să dea în judecată pe Harden, care în articolii săi l'a batjocorit zicându-i »dulcele« (Der Suesse) »amorașul meu«, poreclele ce i se dăduseră în cercurile aristocratice.

Procesul acesta a descoperit cât de mari aberațiuni și stricăciuni morale bântuie și în clasele superioare din Germania și a dat o lovitură de moarte prințului Eulenberg și celor cari au aparținut cercului său de intimi și despre cari se credea în public că formează acea »camarillă« a căreia intrigi la curtea împăratului se credea că a fost pernicioase intereselor Germaniei.

Harden și cu apărătorul său au susținut în decursul procesului că articolii incriminați, n'au urmărit decât un scop politic și s'au silit a dovedi că pârâtorul Moltke n'a fost ofensat, de oarece s'a spus în acei articoli numai adevărul cu privire la el. Contele Moltke și apărătorul său au afirmat de altă parte, că Harden cu intențiune a voit să-l declare complicele celor ce sunt învinuiți de homo-sexualitate, pe când acuzatorul se știe nevinovat. Moltke a mai declarat sus și tare, că el n'a știut de aceste aberațiuni și de orgiile ce s'au săvârșit în castelul contelui Lynar despre cari orgii un fost soldat cuirasoir, care a avut un rol activ la ele, a depus înaintea tribunalului.

Procesul s'a terminat Sâmbătă, în care zi s'au rostit pledoariile. Sentința se va publica Marți înainte de amiazi. La pledorii vom mai reveni.

Catastrofa din Calabria.

Asupra marei catastrofe ce a încercat ținutul Calabriei se mai comunică următoarele amănunte:

Numărul morților se consideră a fi de 500. Orașul Feruzzano prezintă o priveliște înspăimântătoare. Sub ruinele caselor zac grămezi de cadavre. In apropiere de Feruzzano, într'un sat mic, s'au găsit 50 de cadavre. Papa Pius a trimis în ajutorul victimelor suma de 50.000 de lei.

Vulcanii: Vezuviul, Etna și Stromboli aruncă de mai multe zile foc și lavă.

Intre Feruzzano și Cherese s'a înființat o stațiune telegrafică militară. Soldații au putut scoate de sub dărâmături 265 morți. Mai lipsesc 300 de persoane, despre cari se crede că au fost și ele ucise. Dintre locuitorii din Feruzzano n'au fost salvate decât 120 persoane.

După ultimele știri oficiale din Feruzzano, satul acesta a fost distrus. Sunt 51 de răniți, dar nici unul nu este grav. 175 persoane au dispărut. Până acum s'au scos 30 cadavre de sub dărâmăturile locuințelor. Construirea corturilor pentru locuitori se face cu mare grabă.

*

Din Reggio di Calabria, se anunță următoarele: In teritoriul care a avut de suferit de cutremur, cade o ploaie torențială, vântul suflă cu furie, iar marea este foarte agitată. In comuna Feruzzano se lucrează cu mare activitate la salvarea victimelor ce zac încă sub dărâmături. Știrile sunt contradictorii. La Santilario, s'au scos de sub dărâmături cinci morți și 6 grav răniți. La Bianconovo au fost 2 morți și 8 răniți, 16 răniți mai ușor. La Sante Eufemia au fost 3 răniți; la Bovolino 2 răniți; la Portigliola 2 răniți. Se mai semnalează și alți numeroși răniți prin diferite sate. Satele Pioppo și Chiesa au fost distruse. Jumătate din satul Brancaleone a fost cu totul distrus, la Pardesca sunt mai mulți răniți și mari pagube; turnul din Portigliola s'a prăbușit rănind doi oameni.

Mai multe case din Bovalino s'au prăbușit, sunt doi răniți. O femeie a fost scoasă de sub dărâmături fără a fi fost de loc rănită. La Gerace, pe lângă turnul orașului prăbușit, mai multe edificii publice au suferit stricăciuni.

ULTIME STIRI.

Deva, 28 Octomvrie. Sâmbătă s'a judecat aici procesul intentat lui Martin Nedelcovici și Ludovic Pandelli, acuzați că ar fi încercat să comită un atentat contra unul tren, aruncând în aer podul dela Braniczka. Jurați s'au pronunțat pentru pedeapsa cu moarte. Curtea i-a pedepsit însă pe cei doui acuzați, condamnându-i la câte 6 ani închisoare.

Budapesta, 28 Oct. Eri era să se sfințească biserica catolică din comuna slovacă Cemova (comit. Lipto). Poporațiunea slovacă s'a opus sfințirei și a primit pe cei 15 gendarmi, cari însoțeau pe preoții Padulek și Finter cu pietrii. Gendarmii au făcut. us de arme, și au împușcat 12 dintre agresori, 2 sunt greu răniți iar 12 mai ușor. Pentru restabilirea ordinei a sosit la fața locului miliție.

Viena, 28 Octomvrie. „Slavische Corr." este informată că miniștri cehi, Pacek și Forst și-au înaintat demisia premierului. Le-a fost primită; însă ei fost rugați să țină provizoriu postul.

Sofia, 28 Oct. In meetingul opoziției s'a iuat o rezoluție cerându-se redeschiderea universității, și adresând atacuri încontra guvernului care mai îndrăsnește să ceară sprijin dela popor.

Veneția, 28 Octombrie. Toate fluviile și torentele sunt în creștere. S'au produs noui inundațiuni și mai multe poduri au fost surpate. La Rovigo apele au atins primul etaj al clădirilor și al palatului prefecturei. Circulațiunea liniei ferate estice a fost întreruptă la Montagnara. Câmpiile au fost inundate în mai multe părți. Pagubele sunt mari dar nu este de înregistrat nici o victimă.

Brancaleone, (Calabria) 28 Oct Un nou cutremur s'a produs eri la ameczi pricinuind o mare panică dar nici o pagubă.

Petersburg, 28 Octomvrie. In cercurile bine informate se asigură că țarul a elaborat un ucaz asupra rolului consultativ pe care îl va avea Duma.

Bibliografie.

Bucolicele și Georgicele lui Vergiliu traduse de cunoscutul și apreciatul scriitor și profesor pensionar M. ***Strajanu.*** Bucuresci I. V. Socecu. Se pot procura prin librăria A. *Mureșianu.* Prețul cor. 2.60 plus 10 fil. porto.

Traducerea e făcută de un bărbat competent, din cuvînt în cuvînt și e însoțită de analisa tuturor cuvintelor cuprinse în textul latin. Elevii gimnasiali, cari au fost nevoiți până acuma a utilisa traduceri streine, de sigur se vor bucura de acéstă carte.

A apărut: *I. C. Panțu*: **Știința conturilor sau contabilitatea în partidă duplă**, un volum de I—VIII+323 pagini octav mare.

Se recomandă membrilor din direcțiunea băncilor, celor ce au să facă revizii și control la socoteli, celor ce administrează averi sau poartă socoteli publice sau private, contabililor de specialitate și tuturor cari au daraveri comerciale. — Se poate procura direct dela *librăria editoare Ioan I. Ciurcu*, Brașov, *la tipografia și librăria A. Mureșianu*, cu *prețul de patru coroane*, precum și la celelalte librării din patrie.

A apărut „Dac'ași fi o păsărică" o romanță frumósă pentru voce si piano, cuvintele de I. Ioanovits, compusă de d-l *Stefan C. Voicu.* op. 1. prețul 80 bani plus 5 bani porto și se póte procura prin Librăria A. Mureșianu Brașov.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Oct. st. n. 1907 şi până în 1 Maiu st. n. 1908.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·31 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 8·06 min. séra.
IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10·26 m. séra.

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·20 m. dim.
II. Tren accel. la órele 4·59 m. dim. (Cl. I.)
III. Trenul mixt la órele 11·35 m. a. m.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).
V. Tren mixt la órele 6·50 séra.*
*) (care circulă numai la Predeal).

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu-Bereczk şi Ciuc-Ghimes:

I. Trenul de pers. la óra 5.15 min. dim.*
II. Trenul mixt la óra 8·41 min. a. m.*
III. Trenul de per. la óra 3·05 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
IV. Tren de pers. la órele 7·00 m. séra.*
(* au legătură numai la Szepszi-Szt.-György).

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (gara Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 9·02 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 3·14 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 9·47 séra.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tren acc. p. Arad la órele 4·52 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 7·51 dim.
III. Tr. accel. peste Cluşiŭ la ó. 2·09 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9·28 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Tren. de pers. la óra 7·28 min. dim.
II. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m. (Are legătură cu Sibiiu şi Cluj).
III. Trenul pers., la óra 4·55 m. p. m.
IV. Trenul mixt. la óra 9·18 min. séra.
V. Tr. accel. la órele 10·14 m. séra. (Cl. I.)

Dela Bereczk-Kezdi-Oşorheiu şi Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de persóne la óra 8.16 m. dim.* (are legătură cu Ciuc-Sereda).
II. Trenul de pers. la óra 1·59 m. p. m.*
III. Trenul mixt, la óra 6·33 m. séra.*)
IV. Tren mixt, la órele 10·08 m. séra.
(* au legătură cu Ciuc-Gyimes).

Dela Zĕrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·12 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·17 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 7·34 séra.

„Gazeta Transilvaniei" cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la zaraful **Dumitru Pop**, la tutungeria, de pe parcul Rudolf şi la **Eremias Nepoţii.**